

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

05.01.2023

м. Дніпро

№ 54/1-рк/к

Комунальне підприємство «Павлоградське
виробниче управління водопровідно-
каналізаційного господарства»
[інформація, доступ до якої обмежено]

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції,
усунення причин виникнення цього
порушення і умов, що йому сприяють*

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали дослідження регіональних ринків у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, проведеного Першим відділом досліджень і розслідувань,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКОГО ДОСЛІДЖЕНО

1) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональних ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання щодо умов укладених договорів зі споживачами за новими моделями організації договірних відносин на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, передбачених статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», яким було охоплене, зокрема, комунальне підприємство «Павлоградське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» [інформація, доступ до якої обмежено].

2) Запровадження нових моделей організації договірних відносин на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення фактично розпочалось у **серпні 2019 року** після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення».

3) Комунальне підприємство «Павлоградське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» [інформація, доступ до якої обмежено] (далі – КП «Павлоградводоканал», Підприємство) є юридичною особою, набуло майнових та особистих немайнових прав, несе відповідні обов'язки, укладає договори, виступає в суді від свого імені, має відокремлене майно, поточні та інші рахунки в банківських установах, печатки з власним найменуванням.

4) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Підприємства є забір, очищення та постачання води [інформація, доступ до якої обмежено].

5) Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення відповідно до ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення [інформація, доступ до якої обмежено], виданої [інформація, доступ до якої обмежено]. Зазначена ліцензія є безстроковою.

6) Таким чином, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Павлоградводоканал» є суб'єктом господарювання.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

7) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональних ринках у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, Відділенням були направлені вимоги, у тому числі до КП «Павлоградводоканал» листом від 18.08.2021 № 54-02/3107.

8) Отримано відповідь від КП «Павлоградводоканал» (лист від 10.09.2021 № 1988).

3. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ.

Об'єкт аналізу монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку.

9) Відповідно до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу є:

суб'єкт господарювання;

конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

10) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є КП «Павлоградводоканал».

11) Конкретними послугами, які надаються Підприємством, є: послуги з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення (далі – послуги з ЦВ та ЦВВ відповідно).

12) Таким чином об'єктами аналізу визначено: послуги з ЦВ та ЦВВ та суб'єкт господарювання - КП «Павлоградводоканал».

Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

13) У відповідності до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців, постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

14) У відповідності до пункту 4.2 Методики, визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації, та цін.

15) Послуги з ЦВ та ЦВВ за споживчими характеристиками, умовами споживання та реалізації не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.

16) Відповідно до пункту 4.4 Методики, Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

17) Постачальниками послуг з ЦВ та ЦВВ є суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на провадження діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення.

18) КП «Павлоградводоканал» провадить зазначену господарську діяльність на підставі ліцензії, виданої [інформація, доступ до якої обмежено].

19) За інформацією Підприємства (лист від 10.09.2021 № 1988), Підприємство є надавачем послуг з ЦВ та ЦВВ в межах [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані мережі, що перебувають у його господарському віданні.

20) КП «Павлоградводоканал» надає послуги з ЦВ та ЦВВ наступним категоріям споживачів: населення, бюджетні організації, інші, отже, споживачами послуг Підприємства з ЦВ та ЦВВ є фізичні та юридичні особи.

Визначення товарних меж ринку.

21) У відповідності з підпунктами 5.1 – 5.2 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

22) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним **за умови відсутності конкуренції** внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

23) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання, централізоване водовідведення є сферою діяльності суб'єктів природних монополій.

24) Надавач послуг з ЦВ і ЦВВ, у визначенні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії, бо виробляє товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії, які не мають товарів заміників.

25) Таким чином, товарними межами досліджуваних ринків є послуги з ЦВ і ЦВВ, які, зокрема, надаються Підприємством в результаті здійснення відповідної господарської ліцензованої діяльності.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

26) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

27) Отримання послуг з ЦВ і ЦВВ можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську ліцензовану діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на певній території, на якій розміщені відповідні технологічні мережі до яких мають можливість приєднатись споживачі.

28) Отже, територіальними (географічними) межами досліджуваного ринку надання послуг з ЦВ і ЦВВ, на якому Підприємство здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення, є територія [інформація, доступ до якої обмежено], на якій розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні КП «Павлоградводоканал».

Часові межі ринку

29) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

30) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.

31) Часовими межами ринку надання послуг з ЦВ і ЦВВ, визначено період, протягом якого відбувався перехід на нові моделі організації договірних відносин зі споживачами у сфері надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто, з серпня 2019 року по грудень 2022 року. Упродовж цього періоду структура ринку суттєво не змінювалась.

Визначення потенційних конкурентів.

32) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

33) Фізичні, юридичні особи та бюджетні установи (споживачі послуг з ЦВ і ЦВВ) можуть отримувати зазначені послуги тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва).

34) Отже, внаслідок технологічних особливостей надання послуг з ЦВ і ЦВВ, того, вступ нових суб'єктів господарювання на досліджуваний ринок послуг з ЦВ і ЦВВ, який перебуває у стані природної монополії, є неможливим, що свідчить про відсутність потенційних конкурентів.

Установлення монопольного (домінуючого) становища

35) Абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

36) З урахуванням наведеного, відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ринкове становище КП «Павлоградводоканал», у період з серпня 2019 року по грудень 2022 року, має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з ЦВ і ЦВВ в межах території [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні КП «Павлоградводоканал», оскільки у КП «Павлоградводоканал» не має на цьому ринку жодного конкурента.

3. ОБСТАВИНИ ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

3.1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

37) Частиною першою статті 19 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III визначено, що послуги з централізованого питного водопостачання надаються споживачам підприємством питного водопостачання з урахуванням вимог Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» на підставі договору з: підприємствами, установами, організаціями, що безпосередньо користуються централізованим питним водопостачанням та/або централізованим водовідведенням; підприємствами, установами або організаціями, у повному господарському віданні або оперативному управлінні яких перебуває житловий фонд і до обов'язків яких належить надання споживачам послуг з питного водопостачання

та/або централізованого водовідведення; об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельними кооперативами та іншими об'єднаннями власників житла, яким передано право управління багатоквартирними будинками та забезпечення надання послуг з водопостачання та/або централізованого водовідведення на підставі укладених ними договорів; власниками будинків, що перебувають у приватній власності; індивідуальними і колективними споживачами житлово-комунальних послуг, визначеними Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

38) Договір про надання послуг з питного водопостачання та/або водовідведення укладається безпосередньо між підприємством питного водопостачання або уповноваженою ним юридичною чи фізичною особою і споживачем, визначеним у частині першій цієї статті. Порядок надання споживачам послуг з питного водопостачання та/або водовідведення встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (частина друга та третя статті 19 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III).

39) У період з **13.08.2019 по 03.02.2022** відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг, були врегульовані Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила № 690 або ПКМУ № 690).

40) Починаючи з **04.02.2022 і дотепер** такі відносини врегульовано Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами), внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85 (далі – Правила № 690 (в редакції ПКМУ №85)).

41) ПКМУ № 690 та Правилами № 690 (в редакції ПКМУ №85) затверджено типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зокрема: Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем, затверджений *ПКМУ №690, що був чинним у період з 13.08.2019 по 03.02.2022*; Типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджені ПКМУ № 690 (в редакції ПКМУ №85), *що набрали чинності з 04.02.2022*, далі усі разом - Типові договори.)

42) Пунктом 6 Правил № 690, пунктом 5 Правил 690 (в редакції ПКМУ №85) визначено, що Послуги надаються споживачеві **згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів** про надання комунальних послуг з урахуванням вимог Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

43) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» 09.11.2017 № 2189-VIII (далі – Закон № 2189-VIII) виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з **визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.**

44) Згідно зі статтею 12 Закону № 2189-VIII надання житлово-комунальних послуг здійснюється **виключно на договірних засадах**. Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються **відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону**. Такі договори можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір та колективний договір про надання комунальних послуг) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач, колективний споживач).

45) Частиною четвертою статті 23 Закону № 2189-VIII визначено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

46) Згідно з частиною третьою статті 24 Закону № 2189-VIII послуга з централізованого водовідведення надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджується Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.

47) Відповідно до положень частини другої статті 179 Господарського кодексу України Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у випадках визначених законом – затверджувати типові договори.

48) Абзацом четвертим частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України визначено, що при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли **сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови**.

49) Абзацом другим частини третьої статті 6 Цивільного кодексу України передбачено, що сторони в договорі **не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства**, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства випливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.

3.2 ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ

50) У ході дослідження Відділенням було проведено аналіз договорів, укладених із побутовими споживачами, у редакції, яка діяла на момент надання інформації, розроблених Підприємством на виконання вимог чинного законодавства за новими моделями організації договірних відносин на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, наданих Відділенню листом КП «Павлоградводоканал» від 10.09.2021 № 1988.

51) Як вбачається з інформації Підприємства, перехід на нові моделі організації договірних відносин з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Павлоградводоканал» розпочато у 2019 році.

52) До листа від 10.09.2021 № 1988 Підприємством надано копії діючих договорів щодо надання послуг з ЦВ та ЦВВ, укладених Підприємством за новими моделями організації договірних відносин зі споживачами категорії «населення», власниками (співвласниками, користувачами) нерухомого майна (квартира, приватний будинок).

53) Враховуючи надані примірники договорів, незалежно від типу нерухомого майна (квартира, самостійний об'єктам нерухомого майна приватний будинок) Підприємством запроваджено одну форму договору: договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (далі – Договір).

54) Договір укладався шляхом оформлення одного документа, скріпленого підписами сторін.

55) За інформацією КП «Павлоградводоканал» (лист від 10.09.2021 № 1988), станом на 01.05.2019, кількість договорів укладених з індивідуальними споживачами категорії «населення» про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), в редакції Договору, (оформлених у вигляді одного документа скріпленого підписами сторін) становила [інформація, доступ до якої обмежено] договорів, окрім того, станом на 01.05.2020 укладено [інформація, доступ до якої обмежено] договорів, станом на 01.08.2021 укладено [інформація, доступ до якої обмежено] договорів. При цьому кількість абонентів, які потребують оформлення договірних відносин на надання послуг ЦВ і ЦВВ за новими моделями, станом на 01.08.2021, становила – [інформація, доступ до якої обмежено], що складало 34,1 % від загальної кількості договорів.

56) Відзначимо, що відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону № 2189-VIII, у разі якщо співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали з виконавцем комунальної послуги відповідний договір (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і послуг з постачання та розподілу електричної енергії), з ними укладається індивідуальний договір про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання.

Такі договори вважаються укладеними, якщо протягом 30 днів з дня **опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги** співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем комунальної послуги. При цьому розміщується повідомлення про місце опублікування тексту договору у загальнодоступних місцях на інформаційних стендах та/або рахунках на оплату послуг.

57) За відкритими даними, на офіційному сайті КП «Павлоградводоканал» на теперішній час [інформація, доступ до якої обмежено], з метою врегулювання відносин щодо надання послуг ЦВ і ЦВВ із мешканцями, на теперішній час розміщено договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), зміст якого співпадає зі змістом договорів, що укладалися Підприємством з 2019 року.

58) Водночас, на зазначеному сайті Підприємства у рубриці «Послуги підприємства» розміщено повідомлення «Порядок укладання договору на водопостачання та водовідведення для населення», у якому, зокрема зазначено (цитата): *«Для укладання Договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з власником (співвласником) необхідно звернутись особисто до відділу збуту та контролю КП «Павлоградводоканал» за адресою...»*.

59) За інформацією Підприємства у листі від 10.09.2021 № 1988 та враховуючи зміст Договору, розміщеного на офіційному сайті КП «Павлоградводоканал» на теперішній час [інформація, доступ до якої обмежено], **умови договорів, з 2019 року до теперішнього часу, не змінювались.**

60) Проведеним аналізом змісту отриманих Договорів [інформація, доступ до якої обмежено], укладених Підприємством із побутовими споживачами, та розміщеного на офіційному сайті КП «Павлоградводоканал» виявлено невідповідність положень цих договорів вимогам Типових договорів (встановлених як Правилами № 690, так і Правилами № 690 (в редакції ПКМУ №85).

61) Порівняння відповідних умов, визначених Договорами та Типовими договорами, наведено у Таблицях 1 - 2.

Таблиця 1

(порівняння умов Договорів КП «Павлоградводоканал» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та

<p>Договір КП «Павлоградводоканал» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем)</p>	<p>Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), затверджений ПКМУ №690</p>
<p>Пункт 3.3.14 розділу 3. Облік, повірка та порядок оплати послуг. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги.</p>	<p>Пункт 28. розділу Облік та порядок оплати послуг. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>
<p>Пункт 4.4.11 розділу 4. Права та обов'язки сторін. Виконавець зобов'язаний: виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі, визначеному законодавством.</p>	<p>Підпункт 11 пункту 37. Виконавець зобов'язаний: виплачувати споживачеві штраф за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі _____ відсотків середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання) за кожен день такого перевищення.</p>
<p>Пункт 5.2. розділу 5. Відповідальність сторін. Виконавець несе відповідальність за: 1) невиконання чи/або неналежне виконання умов договору; 2) ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг; 3) порушення прав споживачів згідно із законодавством України.</p>	<p>Пункт 39. Виконавець несе відповідальність за: 1) невиконання умов договору; 2) збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належне йому житлове приміщення (інший об'єкт нерухомого майна), шляхом відшкодування збитків; 3) ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг; 4) порушення прав споживачів згідно із законодавством.</p>
<p>Пункт 6.2. розділу 6. Порядок обмеження (припинення) надання послуг. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуги споживачеві у разі непогашення ним в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження, надання йому послуг буде обмежено (припинено). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором.</p>	<p>Пункт 42. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги споживачеві (у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги) виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку обмежено, а потім припинено. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором. Попередження надсилається споживачеві рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет, або в інший спосіб _____.</p> <p>Пункт 42. У разі непогашення споживачем заборгованості протягом 30 днів з дня отримання попередження виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачеві.</p>

62) Як вбачається з Таблиці 1, невідповідність Договорів КП «Павлоградводоканал», що уклалися Підприємством з побутовими споживачами у період з 13.08.2019 по 03.02.2022, вимогам Типового договору полягає у тому, на відміну від Типового договору, Договорами:

- не конкретизовано розмір неустойки (штраф, пеню), яку водопостачальна організація має сплачувати споживачу у випадках ненадання послуг ЦВ і ЦВВ, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості; за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;

- не передбачено відповідальності виконавця за збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належне йому житлове приміщення (інший об'єкт нерухомого майна), шляхом відшкодування збитків;

- не визначено спосіб надсилання споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження надання йому послуг може бути спочатку обмежено, а потім припинено.

Таблиця 2

(порівняння умов Договорів КП «Павлоградводоканал» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) та Типових договорів починаючи з 04.02.2022)

<p>Договір КП «Павлоградводоканал» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем)</p>	<p>Типовий Індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджений ПКМУ № 690 (в редакції ПКМУ №85)</p>	<p>Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджений ПКМУ № 690 (в редакції ПКМУ №85)</p>
<p><i>Пункт 3.3.2 розділу 3. Облік, перевірка та порядок оплати послуг.</i> Споживач здійснює оплату за спожиті послуги щомісяця. Споживач не звільняється від оплати послуг, отриманих ним до укладення договору. Розрахунковим періодом для оплати послуг є календарний місяць. Оплата послуг здійснюється не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим.</p>	<p><i>Пункт 33.</i> Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.</p>	<p><i>Пункт 23.</i> Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом.</p>
<p><i>Пункт 4.4.17 розділу 4. Права та обов'язки сторін.</i> Виконавець зобов'язаний: самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі _____ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.</p>	<p><i>Підпункт 17 пункту 42.</i> Виконавець зобов'язаний: самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з</p>	<p><i>Підпункт 17 пункту 30.</i> Виконавець зобов'язаний: самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової</p>

	<p>централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>
<p><i>Пункт 5.2. розділу 5. Відповідальність сторін.</i> Виконавець несе відповідальність за: 1) невиконання чи/або неналежне виконання умов договору; 2) ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг; 3) порушення прав споживачів згідно із законодавством України.</p>	<p><i>Пункт 47 розділу Відповідальність сторін за порушення умов договору.</i> У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого здійснювалася ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p><i>Пункт 33 розділу Відповідальність сторін за порушення умов договору.</i> У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>
<p><i>Пункт 6.2. розділу 6. Порядок обмеження (припинення) надання послуг.</i> Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуги споживачеві у разі непогашення ним в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги. Для обмеження (припинення) надання відповідної послуги</p>	<p><i>Пункт 45 розділу Відповідальність сторін за порушення умов договору.</i> Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачеві у разі непогашення в повному обсязі заборгованості з оплати спожитих послуг. Виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості</p>	<p><i>Пункт 34 розділу Відповідальність сторін за порушення умов договору.</i> Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Попередження</p>

<p>виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання попередження, надання йому послуг буде обмежено (припинено). Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після граничного строку оплати послуги, визначеного законодавством та/або договором.</p>	<p>надання послуг може бути обмежене (припинене), рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати, визначеного законодавством та/або договором. Обмеження (припинення) надання послуг здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 26 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.</p>	<p>надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або _____ (вказати спосіб).</p>
--	---	---

63) Невідповідність Договору КП «Павлоградводоканал» з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), розміщеного на офіційному сайті КП «Павлоградводоканал» на теперішній час [інформація, доступ до якої обмежено], що підлягає укладанню Підприємством з побутовими споживачами у період з 04.02.2022, а також, діючих у цей період Договорів у зазначеній редакції, вимогам Типових договорів полягає у тому, що на відміну від Типових договорів, Договорами:

- зменшено термін оплати спожитих послуг до 20 числа місяця за розрахунковим на відміну від визначеного терміну не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом, що може призвести: до передчасного виникнення у споживача (після 20 числа місяця за розрахунковим) заборгованості за спожиті послуги, до передчасного виникнення відповідальності у вигляді зобов'язання сплатити пеню в розмірі, встановленому в договорі, за кожен день прострочення за цей період; до передчасного надсилання попередження про обмеження (припинення) надання послуг та до передчасного їх обмеження (припинення);

- не визначено спосіб надсилання споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги, надання йому послуг може бути обмежене (припинене), що за певних обставин може ускладнити споживачеві реалізувати захист своїх інтересів, у разі неотримання такого попередження, ускладнити доведення об'єктивних підстав щодо неотримання попередження;

- не передбачено обов'язку та відповідальності водопостачальної організації сплачувати неустойку (штраф, пеню) у випадках ненадання послуг ЦВ і ЦВВ, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості у визначеному законодавством розмірі. **При цьому, ущемлення інтересів споживачів, у контексті Закону України «Про захист економічної конкуренції», у даному випадку полягає у не визначенні КП «Павлоградводоканал» у договорі передбаченого законодавством розміру штрафних санкцій, що фактично є самоусуненням від відповідальності за невиконання зобов'язань, покладених на Підприємство, як на виконавця послуг.**

64) Зазначена вище невідповідність договорів КП «Павлоградводоканал» вимогам Типових договорів *не кореспондується* із положеннями чинного законодавства України у сфері надання послуг з ЦВ та ЦВВ.

65) Так, відповідно до частини четвертої статті 26 Закону № 2189-VIII: виконавець комунальної послуги (крім послуг з постачання та розподілу електричної енергії та природного газу) має право обмежити (припинити) надання відповідної комунальної послуги її споживачу незалежно від обраної моделі організації договірних відносин у разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті комунальні послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Таке попередження надсилається споживачу не раніше наступного робочого дня після спливу

граничного строку оплати комунальної послуги, визначеного законодавством та/або договором про надання відповідної комунальної послуги.

66) Згідно з пунктом 36 Правил № 690 (у редакції ПКМУ №85) рахунки на оплату спожитих послуг формуються виконавцем або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів послуг, на основі показань вузлів комерційного обліку з урахуванням показань вузлів розподільного обліку відповідно до Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» та надаються споживачу (його представнику) не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послуги, визначеного договором.

67) Водночас, згідно з пунктом 36 Правил № 690 (у редакції ПКМУ №85) Оплата послуг здійснюється не пізніше останнього дня місяця, що настає за розрахунковим періодом (граничний строк внесення плати за спожиті послуги), якщо інший порядок та строки не визначені договором.

68) При цьому, як передбачено Типовими договорами (у редакції ПКМУ №85), впоживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.

69) Окрім того, відповідно до частини другої статті 26 Закону № 2189-VIII: виконавець комунальної послуги або управитель багатоквартирного будинку **зобов'язаний** самостійно здійснити перерахунок вартості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплатити споживачу неустойку (штраф, пеню) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

70) Згідно з пунктом 40 Правил № 690 (у редакції ПКМУ №85) у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок розміру плати відповідно до визначеного законодавством порядку та **сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню)** у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

71) Враховуючи викладене, положеннями чинного законодавства визначено обов'язок, а не право КП «Павлоградводоканал», сплатити споживачеві неустойку (штраф, пеню) від суми здійсненого перерахунку вартості послуги та визначити її розмір у договорі.

72) Таким чином, умови та зміст Договору, в частині встановлення граничного строку внесення плати за спожиті послуги, способу надсилання споживачу попередження про обмеження (припинення) надання послуг, обов'язку водопостачальної організації сплачувати неустойку (штраф, пеню) у випадках ненадання послуг ЦВ і ЦВВ, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості суперечать вимогам Закону № 2189-VIII, Правил № 690 та Типових договорів (у редакції ПКМУ №85).

73) Таким чином, невідповідність Договорів вимогам Типових договорів полягає: у зменшенні терміну оплати спожитих послуг до 20 числа місяця за розрахунковим на відміну від визначеного терміну не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом; у не визначенні способу надсилання споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги, надання йому послуг може бути обмежене (припинене); у зменшенні обов'язку та відповідальності водопостачальної організації сплачувати неустойку (штраф, пеню) у випадках ненадання послуг ЦВ і ЦВВ, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості у визначеному законодавством розмірі, порівняно із обов'язками та відповідальністю встановленою Типовими договорами.

74) Така невідповідність, як зазначалося вище, *не кореспондується* із положеннями чинного законодавства України у сфері надання послуг з ЦВ та ЦВВ.

75) Таким чином, застосування положень Договорів може призвести до ущемлення інтересів споживачів, внаслідок позбавлення останніх права розраховуватись за спожиті послуги до останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом, у певний спосіб отримувати попередження про обмеження (припинення) послуг, на отримання неустойки у нормативно визначеному обсязі.

76) За умов конкуренції, зокрема покладення фінансових санкцій за неналежне виконання обов'язків лише на одну сторону та зменшення власної відповідальності ніж визначено законодавством було б неможливим, оскільки споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - надавача відповідних послуг, який при укладанні договорів дотримувався б вимог законодавства України.

77) Типові договори є формою регулювання договірних відносин у сфері господарювання, вони застосовуються для спрощення процесу укладання конкретних господарських договорів та визначення бажаної, з точки зору держави, моделі договірної зобов'язання. Головною ознакою типових договорів є їх обов'язковість.

78) Наведені дії КП «Павлоградводоканал» можуть порушити законні інтереси споживачів, які є незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією на ринку. Така поведінка була б неможлива за умови існування значної конкуренції на ринку надання послуг з ЦВ та ЦВВ в межах [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства.

4. ВИСНОВКИ ВІДЦІЛЕННЯ

79) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

80) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

81) Дії КП «Павлоградводоканал», які полягають у включенні до Договорів, укладених із споживачами за новими моделями договірних відносин, та до Договору, розміщеного на офіційному сайті КП «Павлоградводоканал» на теперішній час [інформація, доступ до якої обмежено], що підлягає укладанню Підприємством з побутовими споживачами у період з 04.02.2022, положень, що не відповідають вимогам чинного законодавства, та які:

- визначають термін оплати спожитих послуг до 20 числа місяця за розрахунковим на відміну від терміну не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом;

- не визначають спосіб надсилання споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості за спожиті послуги, надання йому послуг може бути обмежене (припинене);

- не передбачають обов'язку та відповідальності постачальника сплачувати неустойку (штраф, пеню) у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості у визначеному законодавством розмірі, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з ЦВ та ЦВВ в межах [інформація, доступ до якої обмежено], де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, шляхом вчинення дій що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

82) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтю 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові до розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Комунальному підприємству «Павлоградське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» [інформація, доступ до якої обмежено] припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунути причини виникнення цього порушення і умови, що йому сприяють шляхом:

1. Укладання зі споживачами договорів про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (у тому числі публічних договорів приєднання) відповідно до Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (в редакції постанови КМУ №85).
2. Проінформувати споживачів, з якими укладені договори з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових мереж), умови яких не відповідають Типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін до них на предмет відповідності Типовим договорам.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня їх отримання підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони були надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання.

За умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова
адміністративної колегії

Наталія ІГНАТЕНКО